

T.C.

UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

CEZA BÖLÜMÜ

ESAS NO : 1983/222

KARAR NO : 1983/562

ÖZET : Sıkıyönetim ilan ve faaliyetleri ile ilişkili olmayan ve 1402 sayılı yasa 2354 sayılı yasa ile eklenen ek-4. madde kapsamına girmeyen suçlara ait davanın adli yargı yerinde görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : K.H.

Sanıklar : Mehmet Yıldırım ve arkadaşları.

O L A Y : Sanıklardan Mehmet Yıldırım ve Mehmet Çağçağakar'ın (Cavcavakar)

1980 yılında İtalya'ya birlikte ve anlaşarak 3,5 kilo eroini çıkardıkları, orada Mısır uyruklu Yusuf adındaki bir kişiye Mehmet Yıldırım tarafından eroinin satıldığı, İtalya'ya nakliye işinin şoför olan Mehmet Çağçağakar tarafından yapılmış olduğu, bundan sonra 1981 yılında da aynı şahısların bir kilo 800 gr. eroini aynı şekilde çıkararak, yine aynı şahsa Mehmet Yıldırım vasıtası ile sattıkları, bu suretle birinci satıştan 350 bin lira, ikinci satıştan 1500 DM.'in Mehmet Çağçağakar'a verildiği, 18.11.1982 tarihinde de ele geçen 955, 80 gr. eroini yurt dışına ihraç etmek maksadıyla ve Ali Gültekinin aracılığı ile Ahmet Pekdemirden 1 milyon 250 bin Türk Lirası bedelle satın aldıkları, bu eroini saklamak için daha önceden de iş yaptırdıkları marangoz Tahir Tohumcu'ya giderek buna özel saklama yerleri yaptırdıkları, adı geçene bu iş için yüksek ücret ödendiği, bu suretle Ali Gültekin, Ahmet Pekdemir ve Tahir Tohumcunun da bu eyleme karıştıkları, son alınan eroini Mehmet Yıldırım ve Mehmet Çağçağakar'ın naklederken arabalarında yapılan arama sonucu yakalandığı, ayrıca sanıklardan Davut Uçar'ın yine Ali Gültekin aracılığı ile Mehmet Karakuş'a 5 kg. eroin satığı ve bu satışta para karşılığı olarak altın zincir ve bilezik kullanıldığı, bu suretle bu sanıkların da eroin alım satımı yaptıkları ve bulundurdukları, keza Mustafa Karakuş, Mümtaz Çakmak, Habib Kayış, Kazım Sesli adındaki şahısların da eroin bulundurmak ve satmak fiillerini işledikleri Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Savcılığı'nca iddia olunarak, eylemlerine uyan TCY.nın 403/1-2., 403/3-4. maddeleri uyarınca çeşitli kez cezalandırılmaları istemiyle haklarında Sıkıyönetim Askeri Mahkemesi'ne kamu davası açılmıştır.

Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı 4 Numaralı Askeri Mahkemesi: 14.6.1983 günü, 1983/70-42 sayı ile; atılı suçun Askeri Yargıtay ve Uyuşmazlık Mahkemesi kararlarının getirdiği açıklıklar karşısında devletin siyasi veya mali veya iktisadi veya askeri veya idari güvenliğini bozacak boyutlarda olmadığı,

Ankara 1. Ağır Ceza Mahkemesi: 23.8.1983 günü, 1983/148-101 sayı ile; sanıklara atı-

.../...

11 suçun 2354 sayılı yasa'nın ek-4.maddesinde belirtilen vehamet derecesinde olduğu,
Gerekçeleriyle görevsizlik kararları vermişlerdir.

Böylece,her iki mahkemenin kesinleşen görevsizlik kararları arasında,2247 sayılı yasa'nın 14.maddesinde belirlenen olumsuz görev uyumsuzluğu doğmuştur.

İNCELEME VE GEREKÇE : Türk Ulusu adına yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü;Servet Tüzün'ün Başkanlığı'nda,Y.İsmet Ayer,Ali Suat Erkoç,Mustafa Aksoy,Necati Karakış,Yavuz T.Özgen ve Muammer Aksüt'ün katılmaları ile yaptığı 17.10.1983 günlü toplantıda,geçici raportör Hâkim Tulez Barutoğlu'nun raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan;toplantıya Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Durmuş Ganioglu ile Askeri Yargıtay Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Mustafa Güzel'in Askeri Yargı yerinin görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Sanıklara atılı suçlar,Gaziantep ve Ankara illerini de kapsamına alarak 13 ilde 26.12.1978 günü ilân edilen sıkıyönetimten sonra,1980-1981 yılları ve 18.11.1982 de işlenmiştir.

Atılı suçların sıkıyönetim ilânından sonra işlenmesi nedeniyle görevli yargı yerini belirlemede 1402 sayılı yasa'nın 15.maddesinin gözönünde tutulması gerekir.

Anılan maddeye göre sıkıyönetim ilânından sonra işlenen bir suç,sıkıyönetim ilân ve faaliyetlerine ilişkin ve bu maddenin çeşitli bentlerinde sayılan suçlardan biri ise,bu suçlara ilişkin davaya bakma görevi sıkıyönetim askeri mahkemesine aittir.

Sanıkların cezalandırılması istenen TCY.nın 403 ve devamı maddelerindeki uyuturucu madde kaçakçılığı suçları 1402 sayılı yasa'nın 15.maddesinin (f) bendinde yer alan kamunun selameti aleyhine işlenen suçlardandır.Ancak suçun anılan maddede yer alması yeterli olmayıp,maddenin uygulanmasının önkoşulu olan sıkıyönetim ilân ve faaliyetlerine ilişkinlik koşulunun da olayda gerçekleşmesi gerekir.

Suçun,sıkıyönetim ilân ve faaliyetlerine ilişkin olup olmadığına gelince;bu husus Anayasa'nın sıkıyönetim ilân nedenlerini gösteren maddesi ile sıkıyönetim ilân kararlarında yer alan nedenler ve elde olunan kanıtlar serbestçe değerlendirilmek suretiyle tesbit olunabilir.

İncelenen dosyada yer alan anlatım,belge ve bulgulardan,sanıkların bir şebeke oluşturarak yurt dışına çeşitli tarihlerde eroin kaçırdıkları,alıp sattıkları,satılmasına aracılık ettikleri ve bu amaçla bulundurdıkları belirlenmekte ise de,bu suçu herhangi bir yasa dışı örgüte parasal olanak sağlamak amacıyla yaptıkları hususunda herhangi bir somut kanıt dosyada rastlanmamakta,tersine tamamen ticari kazanç gayesiyle bu işle uğraştıkları kanaatine varılmaktadır.

Bu durumda, suçun sıkıyönetim ilân nedenlerine ilişkinliği saptanamadığından, 1402 sayılı yasa'nın 15.maddesinde öngörülen önkoşul gerçekleşmemekte, davada bu maddenin uygulama olanağı bulunmamaktadır.

Şayet sıkıyönetim ilânından sonra işlenen bir kaçakçılık suçu 1402 sayılı yasa'nın 15.maddesi kapsamına girmiyorsa, bu kez anılan yasaya 2354 sayılı yasa ile eklenen ek-4.madde kapsamına girip girmediğinin araştırılması gerekir.

Söz konusu ek-4.madde "Devletin siyasi veya mali veya iktisadi veya askeri veya idari güvenliğini bozacak nitelikteki kaçakçılık suçunu işleyenler ile, sıkıyönetim askeri mahkemelerinin görevine giren suçları işleyenlerin fiillerine iştirak halinde olmasa bile, bunlara her ne şekilde olursa olsun yardım ettiği anlaşılan kaçakçılık suçları sanıklarının kaçakçılık davalarına bakmak görevi kanununun 13.maddesindeki zaman kaydına bakılmaksızın sıkıyönetim askeri mahkemelerine aittir.

Kanununun 13 ve 15.maddeleri kapsamına giren kaçakçılık suçlarına ilişkin görev hükümleri saklıdır" hükmünü taşımaktadır.

Anılan maddenin konuluş amacı, gerekçesi ve madde metninin birlikte değerlendirilmesi sonucu, şayet bir kaçakçılık suçu nitelik ve boyutları itibariyle devletin, iç ve dış güvenliğini tehdit edecek dereceyi bulmuşsa, bu suçlara istisnai olarak sıkıyönetim askeri mahkemelerinde bakılacak, aksi halde bu suçlara bakma görevi adli yargı yerlerine ait olacaktır.

Görevi saptarken kaçakçılığın ek-4.maddede yazılı boyuta ulaşmış olup ulaşmadığı hususu sadece maddi değer esas alınması ile değil, dava konusu eylemin icra edilmesinde öngörülen gaye ve kaçırılan eşyanın niteliği de gözönüne alınmak suretiyle devletin siyasi, mali, iktisadi, askeri veya idari güvenliği yönünden doğurabileceği tehlike^{ve} zararın boyutları değerlendirilmek suretiyle tesbit edilmek gerekir.

Dava konusu olayın tüm yönleri ele alınmadan, yalnızca suçun türü ve maddi değeri esas alınması suretiyle kaçakçılığın ek-4.maddede yazılı boyuta ulaşmış olup ulaşmadığı hususunun tesbiti doğru olmaz. Zira, suçun işlenme şekli, eylemin niteliği, suçtan zarar görüne verilecek zararın ve yaratılan tehlikenin ağırlığı, kastın yoğunluğu, suçun ağırlığı, suçluların sosyal ve psikolojik durumları, mizaç ve memuriyetleri, ifa ettikleri görevin gerekleri, kaçırılan eşyanın miktarı değişiklik göstereceğinden genel olarak hiçbir suçun başka bir suça ve hiçbir suçlunun diğerine benzediği kabul edilemez. Bu bakımdan görevi saptarken kaçakçılığın ek-4.maddede belirtilen boyuta ulaşmış olup ulaşmadığı hususu sadece maddi değer ve suç türünün esas alınması suretiyle değil, yukarıda belirlenen ölçüler gözönünde bulundurulularak ve sonuç olarak dava konusu olayın tüm yönleri değerlendirile-

rek sözü edilen ek-4.madde koşullarının gerçekleşip gerçekleşmediği belirlenmelidir.

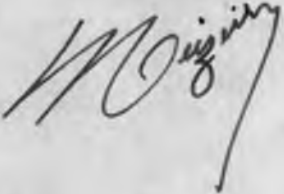
Olay tarihi olan 1980-1981 yılları ve 18.11.1982 tarihinde sanıkların bir şebeke halinde yurt dışına eroin kaçırdıkları iddiası ile haklarında TCY.nın 403 maddesinin uygulanması istemiyle Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Savcılığınca açılan kamu davasında; tetkik konusu kaçakçılık olayının 2354 sayılı yasa'nın ek-4.maddesinde öngörülen "devletin mali, iktisadi, idari, siyasi" güvenliğini tehdit edecek ve bozacak boyut ve nitelikte olduğu kabul edilemeyeceği cihetle davanın adli yargı yerinde görülmesi ve bu nedenle Ankara 1. Ağır Ceza Mahkemesi'nin 23.8.1983 günlü, 1983/148-101 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına karar verilmesi gerekir.

Bu görüşe Başkan Servet Tüzün ve Üye Y. İsmet Ayer katılmamıştır.

SONUÇ : Anlaşmazlığın niteliğine göre Adli Yargı yerinde çözülmesi gerektiği-ne, bu nedenle Ankara 1. Ağır Ceza Mahkemesi'nin 23.8.1983 günlü, 1983/148-101 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına, Y. İsmet Ayer ve Servet Tüzün'ün karşı oyları ve oy çokluğuyla 17.10.1983 gününde kesin olarak karar verildi.

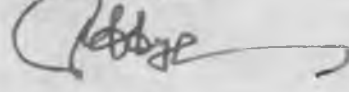
Başkan

Servet Tüzün

Üye

Y. İsmet Ayer

Üye

Ali Suat Erkoç

Üye

Mustafa Aksoy

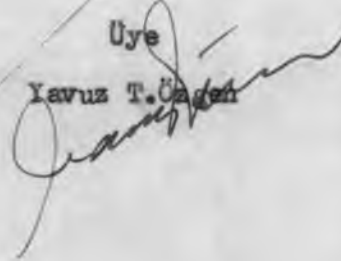
Üye

Necati Karakiş

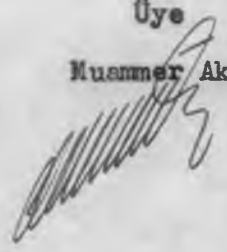
Üye

Yavuz T. Çagan

Üye

Muammer Aksüt

T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
CEZA BÖLÜMÜ

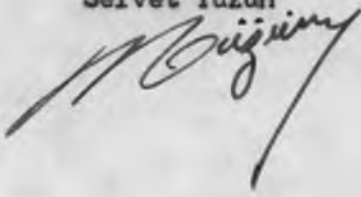
ESAS NO : 1983/222
KARAR NO : 1983/562

KARŞI OY YAZISI

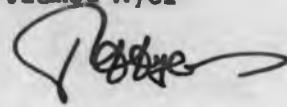
Dava konusu olayda sanıkların kendilerine isnat olunan uyuşturucu madde kaçakçılığı suçunu, yurt dışında yabancı uyruklu bazı kişilerle de ilişki kurmak suretiyle ve sürekli bir şekilde işlemiş olmaları itibariyle devletin aleyhine doğacağı zarar ve tehlikenin ağırlığı ve vehameti nazarı itibare alındıkta; 2354 sayılı yasanın Ek-4.maddesindeki koşulların gerçekleşmiş olduğunun kabulü gerekir.

Bu nedenle, tetkik konusu eyleme Sıkıyönetim Askeri Mahkemesi'nde bakılması görüşü ile çoğunluk kararına katılmıyorum.

Başkan
Servet Tüzün

Üye
Y.İsmet Ayer

D/E.